

НАРИЙ НЯГТААР, ЦЭНЖЭЛХЫ ӨНООР

БУРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ. БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетмнай 1921 оной декабрин 21-нээ гарана

№ 289 (15011)

1978 оной декабрин 19. вторник

Сэн 2 мүнгэн

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

Залуушуул магтаалтай

Байгша оной эхинээ хойшо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой... Түрүү хаалишанаа хани нүхэднэ К. Данчинова, Л. Чимитова болон бусад ехэ холо гэгдэнгүй, Жэсшээлдэ, К. Данчинова үнэн бүрнөө жэлэй туршада 2240 килограмм ху хааха социалис уялга харалхан юм.

ЗАҢАБАРИЛАГШАДАЙ ҮҮСХЭЛ

Татауровай автомобиль за-набарилдаг завод районийгоо томо промышленна предпр-тияудай нэгэн юм. Тус за-вод жэл эрхэ бүри хүгжэ-жэ, ажалыгаа бүтээсэ улам дээшлүүлжэ байһан пред-приятия мүн. Мүнөө завод шэнэхдэн занбарилдажа, шэнэ цехүүд байгуулагдаа.

ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

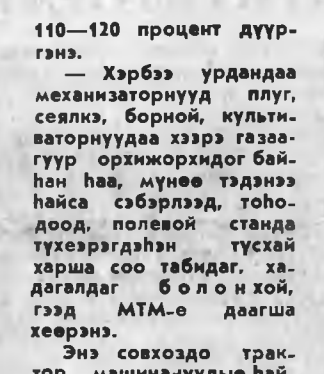
А. ЕФРЕМОВ, Загарай районий «Вперед» газетий хүдэлмэрилэгшэ.

Нархатын совхозой мастер-скойдо ороходо механизатор-нууд тракторай мотор, түл-ишын аппаратура, скорос-тнын коробо гэхэ мэтые за-набарилжа байба. Токана цех соо дүй дүршлөөр баян, 6-дахы разрядтай токарь Павел Никонович Самсонов ямар нэгэн юмса тошолдож, сү-днээр үдэр бүри даабараа

Мүнөө эндэх механиза-торнууд 6 гусенична, 2 ко-лесно трактор бэлэн болгоод байна. Энэ хүдэлмэридэ үн-кэй механизаторнууд, дайнай ветеран, коммунист Инно-кентий Афанасьевич Курбе-вич, мун Николай Кирилло-вич Житихин гэгшэд бүтэ-сэ ехэтэйгээр ажаллаа. Тэ-днээр үдэр бүри даабараа

110-120 процент дүү-ргэнэ. Хэрбээ урдандаа механизаторнууд плуг, севалкэ, борной, культу-раторнуудаа хээр газра-гуур орхижорхидог бай-һан һаа, мүнөө тэдэнээ һайса сүбээрэд тоно-доод, полевой станда түхээрэгдэн түхэй харша соо табидга, ха-дгалдаг болон хой, гээд МТМ-е даагша хөөрэнэ.

Дурна зүгэй районуудаар ябаха үедөө үндэрөөр сэг-нэ һэн. Саяанай харилсаа холбоо-ной дүй дүршэлые элш хүсэний бусадые пред-приятинуудаа үргөөр хэр-рэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гай ноябрин (1978 он) Плену-май, СССР-эй Верховно Со-ветэй арбадай сессин һал-барин урда табинһан ха-риуулсалгатай зорилгоудые амжалтатайгаар дүүргэхэдэ тэрэ туһалха байна. Эрэхэ жэлдэ 13 миллион шахуу киловатт элшэ хүсэ үгэхэ шинэ предприятиеуд бариг-даха, элшэ хүсэ үйлдэрил-шэ 1265 миллиар киловатт-часа хүргэхэ байна. (ТАСС).

Дурна зүгэй районуудаар ябаха үедөө үндэрөөр сэг-нэ һэн. Саяанай харилсаа холбоо-ной дүй дүршэлые элш хүсэний бусадые пред-приятинуудаа үргөөр хэр-рэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гай ноябрин (1978 он) Плену-май, СССР-эй Верховно Со-ветэй арбадай сессин һал-барин урда табинһан ха-риуулсалгатай зорилгоудые амжалтатайгаар дүүргэхэдэ тэрэ туһалха байна. Эрэхэ жэлдэ 13 миллион шахуу киловатт элшэ хүсэ үгэхэ шинэ предприятиеуд бариг-даха, элшэ хүсэ үйлдэрил-шэ 1265 миллиар киловатт-часа хүргэхэ байна. (ТАСС).

эхэтэйгээр хэрэглэгэ, шэнэ техникэ хурдан түрөөр нөб-төрүүлгэ—эдэ бүгдэ түрүү коллективүүдэй амжалтын элш үндэһэн абалын. Нүүр-һэ малтан абалын оньожо-руулагдамал, комплекснуу-дые нөбтөрүүлгэ, һалбарине шэһээр хангалтын үндэһэ һуурида табигдана. Малтан абалтын 1000 гаран зайнуу-дууд эдлээр хангагдаа. Инжээр агрегатуудай арга боломжонудые эгээл гүйс-эд дүүргээр хэрэглэгэ тү-рүү коллективүүдэй жэлдэ 1 миллионһоо үлүү тоноо шулуу нүүрһэ абаха арга олгоо.

Бүрэн Буряад оройной олон түмэн ажаллад түрэл Пленум партиинга ЦК гай ноябрин (1978 он) Плену-май шидхээринуудые, СССР-эй Верховно Советэй ар-хы сессин материалнуудые урма бартайгаар утга-абаад, мүнөө гүнзэггээр шудалан үзэжэ байһай. Энэ дүм дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генерална секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн, гүн гүнзэггэ ухатай, хо-рараатай, зоригжуулхы үгые илангаа ехэ анхарал-гаар шудална. Энэнь гайхалтай бэшэ, Юуб гэхэдэ, тэрэн-гор тусэбтэ арбадахы табан жэлэй гурбан жэлдэ хэ-рэн ажал хүдэлмэрин дүнгүүд шүүмжэлхы ёһоор согсо-шэнжэлэгдэн, үшөөл үзэгдэдэг дутуу дундануудые да-ха талаар тодорхой хэмжээнүүд заагдана, парти он арадай бөөдүүлхэ холын хараата зорилгоонууд эл-ир-эн харуулагдана байна шуу.

КПСС-эй Верховно Советэй арбадахы сессин манай ор-экономическа болон социальна хүгжэлтын 1979 оной үүднэй тусэб, СССР-эй 1979 оной Гүрнэй бюджет али ү талаанаһы зүбшэн хэлсэд, баталһан байна. Мүн ээ-акт дээрэ аймагтар ехэ политическэ удаха шанартай до-кмент — «СССР-эй эрхэтэн байлга тухай» Хуули бата-ли баа. Мэна һая үгэрһэн РСФСР-эй Верховно Со-ветэй сессин Россин Федерациин 1979 оной Гүрнэй тусэб-онун Гүрнэй бюджет баталан абаа. Энэ тусэбтэ арбадахы табан жэлэй түрүшын гурбан жэлэй байлада КПСС-эй XXV съездин түүхэтэ шидхээринуу-дэдэ бөөдүүлхэ талаар манай орон дотор аймагтар ехэ ам-студанууд туйлагдаа. Энэ хугасаа соо национальна олдэ-гдэ 48 миллиард түхэригөөр ехэ болохо байна. Арадай орон үйлдэбэрин гол фондуудай ургалта 195 милди-он түхэригтэ хүргэдөг. Юндахи табан жэлэй түрүшын орон жэлэйхидэ орходоо 1976—1978 онуудта 450 мил-лион түхэригтэ промышленна продукци үлүү ехээр гарга-гдэ ажахыда гайхамшагта амжалта туйлагдаа. Сагай амал тогтуургүй байһан энэ жэлдэ 235 миллион тона-риан — манай түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ орооно тарьян-гадана байна. Эдэ бүгдэн ашаар арад зоний ажа-алтай хэм хэмжээн бүри дээшлэжэ, улам баян дэл-болонго шуу.

Энэ жэлдэ сагай уларил хэрхэ тааруугүй, ган га-тай байбашье, республикнай малшад һайн үрэ дү-мэе туйлажа байһай. Нөдөндө жэлэйхидэ нилээд эхэ-һэн, һүн, үндэгэн, ноохон абташые, худалдагдашье. Ша малай тоо толгой урда жэлэйхидэ нилээд олошо-һон байбашье КПСС-эй ЦК-гай ноябрин Пленумэй шидхээринуудай үндэр эрилтын ёһоор ажал хүдэлмэрэ-хэдэманай, дутуу дунданууд, гүйсэд шидхэгдөөгүй да-лланууд үшөөл үсөөн бэшэ байһаар. Нэн түрүүн про-дленностьдэ, хүдөө ажахыдэ гээгдэлдэ ороон-прятни, ажахынууд олон байһан заанда. Байгша оной түр-арын дүнгөөр промышленна аяар 42 предприятия гэхэ-эй бүхы тоогонь 24 процент тусэбтэ даабараа дүү-р-шаддаггүй байха юм. Олохон предприятида ажалай тү-дээшлүүлхэ тусэб дүүргэдэггүй, гаргаһан про-дукци өөрн үнэ сэн нилээд ехэ байһаар. Илангаа түр-үшын эмхинүүдэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалууд үзэг-дэжэ. Юуб гэхэдэ, тэдэ бүхы хүсэ шадалаа, материальна-а шүүдээ ашагалтада оруулагдаха барилганууд дээрэ-дэ элсүүлжэ шаданагүй, тинмэээ тэдэнээ сэг болзор-бэлэн болгожо, тушаанагүй шуу.

ДОЛООДОХӨО ТҮРҮҮЛБЭ

Арбадахы табан жэлэй гашарай ажалай гурбадахы жэлдэ үйлдэбэрин ашаг урые үйлдэ дээшлүүлхэ, мүн хүдэлмэрин шанар һай-жаруулаха талаар дэлгэрхэн социалис мурсыондэ манай «Теплоприбор» заводой оло-хон коллектив гурбан жэ-лэйнгээ тусэб болзоһооны урид дүүргэе. Жэсшээлдэ, механическа цехэй мастер Г. П. Шубинскийн участо-гай, мүн инструментальна цехэй Г. А. Папеевагай хү-тэлбэрилдэг бригада һуулай дүнгөөр мурсыондэ нэгэ-

ҮБЭЛЖЭЛГЭЭ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭХЭБДИ

Энэ ябажа байгаа үбэлжэл-гэмнай аймагтар харюусалга-тай гэжэ бүгдөөрөө мэдэжэ байнади. Юуб гэхэдэ, энэ үбэлжэ малаа хорлогтойг-уур ондо оруулжа, ашаг ша-мынь дээшлүүлжэ шадал-һаа, арбадахы табан жэлэй тү-сэбтэ дүрлэгэ шидхэгдэхэ дүрбэлхэ жэлдэ харалла-һаа амжалтатайгаар бөөдүүл-хэ ха юм биһд. Тинмэээ манай совхозой малшад, мэр-жээлтэд Солэнгин районий Лениний нэрэмжэтэ колхозой, Эздын районий Алдагай сов-хозой малшад уриае халуу-наар дэмжэхэ, урдаа тодор-хой зорилгоудые табна-һэн. Мүнөө тэрэнээ урлагта-йгаар дүүргэжэ байна гэжэ хэлэтэй.

Николай Раднаевич Рам-пиловай даадаг һу хаалин коллектив нөдөндөний энэ үе-һинһөө нилээд олон тугал абажа, һу хаалла дээшлүүл-жэ байһан жэсшээтэй. Мал-най үбһэ, шэмэтэ тэжээлээр аялал хангаданхай. Мүнөө сүүдхэдэ 12 тэжээлэй еднин-цүн хэмжээтэй хоол үгтэнэ. Тингэжэ үнэн бүрнөө үдэр-тэ 7 — 8 килограмм һу хаа-ха арагатайди.

Манай түрүү хаалишад Ма-рия Будаевна Очиргарова, Линдия Доржиевна Найданова болон бусад энэ жэлдэ үнэн бүрнөө 3 манган килограмм һу хааха аргатай болоод бай-һаа.

Совхозной нөдөндөний энэ үе-һинһөө 77 тугал олоор абаа гэхэ гү, али тусэбөө 147 процентдэ хүргэһэн байха юм. Энэ жэлэй дүнгөөр зуун үнэн бүрнөө 97 тугал абтахаар хараалагдаана.

Эдэ бүгдэн ашаар сов-хозной гүрнэдэ һу ташааха тусэбөө дүүргэнэй. Жэлэй эсэс хүртээр 600 центнер һун тусэбөө үлүү худалдагдаа.

Совхозой үхэршэдше урда-да бариха бэлэтэйгээр жэ-лээ дүүргэжэ байһай. Гүр-нэдэ шэнгүүр эхэтэй, тар-ган мал тушаагдана. Мал-шаднай гүрнэдэ тарган һайн мал тушаажа, мяха худалда-ха жэлэй тусэб дүүргэжэ, тэр-нээ үлүүлһэн байна.

Зүгэ үсхөөрлэгэ анахы-мнай баһал нэгэ шухала һал-барни болонго. Эндэ ажалла-даг хүдэлмэришэдше урдаа табигдана зорилгоонуудаа һайнаар дүүргэнэй. Гүрнэдэ мэд худалдаха жэлэй тусэб 124 процентдэ хүргэһэнэй.

Г. ГУНСУРУНОВ, Хаягтын районий Совхозой директор.

КПСС-эй обномһоо, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумһээ, Министруудэй Советһээ

КПСС-эй обкомой гшүүн, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутат, республикын гэгээрэлэй министр Сергей Семенович ДМИТРИЕВ

Удаан сэг соо хүндөөр үбэлжээһингөө һүүлээр һаһа бара-ба гэжэ КПСС-эй обком, Бурядай АССР-эй Верховно Со-ветэй Президиум, Министруудэй Совет гүнзэггэ шаналал гашуудалтайгаар мэдээһэнэ.

КПСС-эй БУРЯДАЙ АССР-эй БУРЯДАЙ АССР-эй ОБЛАСТНОЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ МИНИСТРУУДЭЙ КОМИТЕТ ПРЕЗИДИУМ СОВЕТ

Энэ хуудагандай Х. Намсараевай рэмжэтэ Хэжэн-ин дунда хургуу-ин уран зохёолой гэдэл тухай ун-гты.

УРАН БЭЛИГЫЕНЬ ХҮГЖӨӨН...

Танай хургуулида эдир шөдэй кружок үннэй үдэг гэшэ ааб даа. Ногонгоо хүдэлмэри ту-өөрөөр үгт.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Хэжэнгийн районий түб хууринай нэгдэхэ дунда хургуули хэдхэн жэлэй саана шэнэ байшанда оронон байгаа.

«Ури нэхөөри» гэжэ рас-смаэй удхар зүжэг бэлд-хэдэмнай, ехэ гоё эскизүү-дые зурда нэн. Тинхэдэ «Сэ-сэн хүүхэн» гэжэ онтохоной улхар инценнровко най-руулжа табяа нэмди.

Кружогой хүдэлмэри хөөрөхөө урид түг-э халта дайраха дуран-шэ. Манай хургуулида драматурна кружок хүдэл-мэлээр үннэй юм. Бү-үрнни хурагца ябаханда өөрөө энэ хургуулида (маной), РСФСР-эй хур-нин габьяата багша Над-Намсараевич Намсара-урад хэлэ, литература аг байхада, «Зурхэнэй» гэжэ кружок хүтэлбэ-р байгаа.

Гегреневич Байратуев ехэ ханалаа табидга. Мүнөө кру-жогнай хоёр халагтай гэжэ гу, али эдир бэшгэдэй ба драматическа гэжэ илгардаг болохой.

«Ури нэхөөри» гэжэ рас-смаэй удхар зүжэг бэлд-хэдэмнай, ехэ гоё эскизүү-дые зурда нэн. Тинхэдэ «Сэ-сэн хүүхэн» гэжэ онтохоной улхар инценнровко най-руулжа табяа нэмди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша Р. Б. Шойнжурова эдир бэшгэдтэй хөөрөлдөжэ хууна. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Бишыхан зураглал

ХЭЖЭНГЭМНИ

Хэжэнгэ — минни тоонто нотог. Эхэ нотог дэлхэй дээр юунхэше үнэтэй, хүн бүхэнэй сээжин оорто най-ханаар ханагдан байдаг юм.

Этюд Минни нютагай хабар

Хэжэнгэ нотог тухайминэй зохёогдонон домогууд дуун, шүлэг тооложо барахаар бэ-шэ.

ИЛАЛТА

Тэмдэ, Украинада, Днепрэй эрьдэ Тэмсалда унахан совет сэргээдэ Хантын шулуун хүшөө табатай.

Басни ГАХАЙ БА ШААЗГАЙ

Шантагархан Гахай Шаханадаг Шаазгай хоёр — Хото хорбогой хажууда Хоюулан нэгтэ уулзашаба.

ЭДИРШҮҮЛЭЙ ТУРШАЛГА ТУХАЙ

Хоца Намсараевай нэрэмжиз-дунда хургуулида хү-лэжэ байдаг «Хэжэнгийн аял-дэг» гэжэ уран зохёолой кружогой гэшүүдэй бэшгэдэй танилсагада, буряд-манай багшанарэй ажал то-лоо харгагдажана. Жэл-дэ эхэлжэ журналнууд, «Зур-хэнэй дуун» гэжэ хамни хо-ажабэ наринаар халаглатай, эхэний хуудаганауда эдир-мэлэй туршалганууд, аман-нолоой зүйлүүд толилог-нон байна. Тэднэй олон-шүлгүүд.

Юрэдөө, хүдөө нотогай хургуулинуудар ябахда, уран зохёолой кружогой багшанар ехэ найн юмэс хургалдааа хүлэлжэ байдаг гэжэ ханга-дадаг. Тэрэн юун бэ гэхэдэ, гэзэтын элдэб жанраар юмэз бэшүүлжэ хурган бшуу. Жэ-шэнь, түрэл амакынгаа ту-руушуул тухай зургаллину-дые, корреспондентүүдые бэшүүлэн байдаг.

Хүжэнэ, баянана Хэжэнгийн Хуноунан наһанайм Нютаг. даа. Эрэмтэй, эршэтэй Хүбүү, басага — Элдэр зурхэнэй Нүхэд даа...

Тэмдэглэл ТҮРҮҮ ХОНИШОН

Жаргаламагай баабай — Геншиов Жалсам Хэжэнгэ ню-тагай эрхим хонишодой нэгэм юм. Жэлээ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриинэ зуу гаран хурь-га абажа түжүүлдэг.

ОНЫОН ҮГЭНҮҮД

Эдэр бээс шэмэнхаар, Эрдэмээр бээс шэмэ. Ажалда атаржаха, Хүдэмээрдэ хүдэржэхэ.

Арадай аман зохёолой абдарһаа

Байгаали тухай таабаринууд Хазаргүй гурбан мориндо бурюулжа, Халашагүй гурбан дабаа, Хадагүй гурбан талыс баража,

Номой шэнжэлэл

Хангельск хотонуудаар үр-гэлжэлэхэ юм. Сэдүүгэй Цыремпил — ром-анай год герой. Угытай Андын Сэдүүгэй хубүүн.

„УҮРЭЙ ТОЛОН“

«Уүрэй толон» гэжэ ром-ан соо хоридохи зуун жэ-лэй түрүүшын онууднаа эхи-лээд, саашадаа хорёод жэ-лэй хугасаа соо Байгалай үмэнхи буряд оной байдал бүхэ Ород гурэн доторхи үйл хэрэгүүдэй холбоотой-гоор харуулагдана.

Эда зурагууд дээрэ ху-рагшадай хэһэн планшеду-дые, эжэгүүдтэ Д. Дампи-ловай зураһан эскизүүдые харанат.

«Уүрэй толон» гэжэ ром-ан соо хоридохи зуун жэ-лэй түрүүшын онууднаа эхи-лээд, саашадаа хорёод жэ-лэй хугасаа соо Байгалай үмэнхи буряд оной байдал бүхэ Ород гурэн доторхи үйл хэрэгүүдэй холбоотой-гоор харуулагдана.

Эда зурагууд дээрэ ху-рагшадай хэһэн планшеду-дые, эжэгүүдтэ Д. Дампи-ловай зураһан эскизүүдые харанат.

«Уүрэй толон» гэжэ ром-ан соо хоридохи зуун жэ-лэй түрүүшын онууднаа эхи-лээд, саашадаа хорёод жэ-лэй хугасаа соо Байгалай үмэнхи буряд оной байдал бүхэ Ород гурэн доторхи үйл хэрэгүүдэй холбоотой-гоор харуулагдана.

Эда зурагууд дээрэ ху-рагшадай хэһэн планшеду-дые, эжэгүүдтэ Д. Дампи-ловай зураһан эскизүүдые харанат.

«Уүрэй толон» гэжэ ром-ан соо хоридохи зуун жэ-лэй түрүүшын онууднаа эхи-лээд, саашадаа хорёод жэ-лэй хугасаа соо Байгалай үмэнхи буряд оной байдал бүхэ Ород гурэн доторхи үйл хэрэгүүдэй холбоотой-гоор харуулагдана.

